

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Piliș, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Necesitatea intensificării culturale.

Este cineva să se îndoiască de necesitatea intensificării culturale în masele poporului? Nu, însă sunt sceptici, cari își întemeiază îndoiala văzând pe știutorul de carte tot atât de desbrătat în lupta pentru existența ca și analfabetul. Știutorul de carte între analfabeți e ca o floare binemiroitoare între buruieni. Inzadar ai căuta-o după miros, e înecată și numai ochiul ager o recunoaște pitită și rușinată de împrejmuirea ei. Desigur idealul nu e să lași buruienile să cucerească întinderi, ci să înmulțești stratul florilor.

Așa e și cu marea analfabeților, micile insule ale știutorilor de carte ori-cât de neînsemnate ar fi, pășirea înainte înseamnă lărgirea lor.

Moștenirea pământului, viața fericită pe acest pământ ieri, azi și probabil mâne, n'a fost posibil să se atingă de cât prin cultivarea masselor poporului.

Din și prin cultură răsar toate bunătățile.

E un crez al economiei politice, că producția unei țării merge mână în mână cu dezvoltarea culturală.

Lipsa de cultură face să nu avem o literatură cum am dori-o și face pe scriitorii noștri să fi scris puțin, în raport cu scriitorii neamurilor culturale.

Prin intensificarea culturală, credem că va crește la noi geniile, cari să ne ducă faima peste mări și țări, căci peste jarul strălucitor la noi e o spuză de cenușe groasă, și trebuie delăturată să se ivească valoarea acestui neam în plenitudinea puterilor sale creatoare.

Nu așteptați să se ivească de azi pe mâne și din neant împăratul gândirii și simțirii românești, nu va veni decât în urma eforturilor ce se vor produce în masele populare. Istoria stă mărturie dreaptă.

Așa se înfățișază succint și grandios problema culturală.

Și acum să vedem cine sunt pionerii culturii în popor? Răspunsul e scurt: învățătorii. Pe cât de scurt pe atât de dureros. Și încă, dragă Doamne, pretindem să facă cultură în baza salariului ce-l primește pentru instrucția copiilor, azi când nimeni nu face un pas fără diurnă, fără comision. Ni se pare că mai mult avem intensificarea în gură, de cât în suflet și învățătorii o simt asta; tac și cultura se face la ordin ori din compezanță, vai de ea; iată ce e dureros.

Dacă ar trosni toate resorturile acestei țări la auzul chemării pentru munca culturală, atunci n'ar fi învățătorii singuri, ar veni toți aceia cari fericesc nația și și-ar întâlni cărările cu învățătorii.

Când va veni ziua luminată?!

Toma Cocișiu.

Necesități imediate ale școliei noastre primare.

Ziarul „Viitorul Albei”, ce apare săptămânal la Alba Iulia discută în câteva numere „Problema școliei primare din județul Alba privită prin prisma necesităților imediate”. Faptul nu trebuie să ne scape din vedere, trebuie să-l relevăm cu o deosebită satisfacție căci lucru interesant trebuie să fie totuși ca publicații, al căror program e de altă natură, să-și deschidă deodată paginile largi unor astfel de chestiuni. Mare progres!

Ne interesează în deosebi Cap. IV (Nrul 37—10 Sept) unde autorul, D. V. B. se ocupă de menirea ce-o are învățătorul ca factor cultural; despre legătura ce trebuie să existe între școală și biserică, despre învățătorii tineri în comparație cu cei mai bătrâni.

Autorul, după ce aduce elogiile dascălimei din trecut, plecată din inima Blajului și Sibiului — crescuți în spiritul legăturii cu bisericile românești, au știut să perpetueze tradiția vieții normale și prin școală în sufletul acestui neam credincios, susține că față de decadența morală, spre care mergem azi, nu este îngăduit să slăbească zelul învățătorimii... când este vorba să se mențină legătura indistructibilă dintre studiul religiei și celelalte materii de învățământ. Am citat anume aceste părți, căci cuprind idei pe cari le profesăm și noi. Constată apoi că dascălimea mai tânără lasă mult de dorit pe acest teren și că e superficial pregătită(!) din cauza greșitei compoziții a școlii morale; că răul s'ar putea îndrepta dacă organele de control ar contribui la îndrumarea practică a învățământului prin lecții practice îndrumări pedagogice etc.

Asupra îndatoririlor personalului de control n'am nimic de observat, ele rămân aceleași chiar dacă dascălimea ar străluci ca pregătire, căci niciodată nu putem fi desăvârșiți să nu mai avem nevoie de îndrumări. Dar în ce privește pregătirea învățătorilor tineri, îl mai tragem de mână pe D. V. B. Să ne înțelegem:

În orice creier bine ordonat, un raționament se formează pe cale inductivă; regula e indusă din mai multe cazuri analoge. Din cazuri puține și izolate nu ne e permis să generalizăm. Ori sunt sigur că D. V. B. când a emis această eronată părere a avut în minte cazul câtorva învățători tineri, desigur nedemni de profesiunea ce-o exercită, cum se întâmplă cu mulți indivizi în vremurile de-acum, — o goană nebună, după titluri câștigate fără multă incomodare. Atributul „superficială” dat pregătirii învățătorilor tineri, e oare îndreptățit? Dacă compoziția școlii normale chiar cu șase clase fiind e atât de greșită, de unde puteam avea atunci în vechiul regat acea învățătorime harnică și bine pregătită dinainte de războiu?

Putem să afirmăm cu siguranță că activitatea învățătorimii noastre nu depinde atât de bagajul de cunoștințe ce posedă, cât depinde de sufletul și zelul ce-l pune în acțiunile sale. Adescori avem ocazia să vedem învățători buni, cari în școală erau rău clasificați și invers: învățători nevrednici, cari în școală erau elevi eminenti.

Legătura ce trebuie să existe între cele două instituții culturale ale neamului nostru nu e neglijată de noul Regulament p. aplicarea legii inv. primar. Cităm: „Dumineca și serbătorile ținute de școală învățătorii vor duce la biserică elevii de aceeași confesiune cu ei spre a asista la serviciul divin și a forma corul

bisericesc" (art. 113). Legea nu cere decât să fie aplicată. Iar dacă educația religioasă a școlărilor noștri în condițiunile actuale nu e făcută destul de intens cred că ar fi potrivit ca preotimea română care înțelege rostul acestei educații a tinerețului: — să contribuie măcar cu câte o oră săptămânal la catehizarea elevilor. Căci învățatorul care are câte 34 ore săptămânal, în afară de cursurile de adulți, nu poate ajunge în tot locul. Educația religioasă cere ore speciale, așezate la timpul lor potrivit, așa că s'ar putea face de către preoți mai cu folos chiar și acolo unde învățatorul e de aceeași confesiune.

Înțelegem pericolul ce rezultă dintr'un învățământ de stat exclusiv laic; au experimentat alții, iar noi culegem învățămintele și n'am intenționat să bătătorim aceleași drumuri. (1)

Ger. Leu, inv. dir.

Asociația de asigurare.

II.

Am promis în numărul trecut că vom reveni asupra înscrierilor colegilor în Asociația de asigurare. Ne ținem de promisiune și comunicăm tuturor spre știre, că în cursul acestei săptămâni am mai primit taxa de înscriere și prima rată din capitalul de fondare dela următorii colegi: 23 Silvia Barna, 24 Ion Stan, 25 Aurelia Stan, 26 Șofron Mitrea, 27 Maria Mitrea, 28 Cornel Domșa, 29 Milintia Domșa, 30 Nicolae Cristean, 31 Victoria Cristean, 32 Emil Cheșcheș, 33 Livia Cheșcheș, 34 Ion Goția — Vințul de Jos, 35 Ion Lăncrăjan.

Anunțăm din nou, că numai pe acei colegi i-am înscris, cari au trimis *parale*. Pe cei cari ne-au trimis numai acte nu-i putem înscrie încă de membrii. Acestia să binevoiască a ne trimite și *parale* și îi vom introduce numai decât în șirul membrilor societății.

În legătură cu aceste mai comunicăm, că până la noi dispozițiuni toate încassarile pe cari le facem în favorul asociației se depun săptămânal spre fructificare la Banca „Goronul” din localitate, una dintre cele mai solide și mai cinstite bănci de ale noastre.

Marian Sasu.

(1) În Franța învățământul e în întregime laic; statul nu face educația religioasă a copiilor, ci numai biserica. Acest învățământ pur laic a avut ca urmare înrădăcinarea comunismului și acelor fără confesiune. Dar poporul francez e cuminte; sunt școlii primare de stat cari n'au nici un elev sau au foarte puțini, pe când școlile profesionale sunt pline. Și acest învățământ confesional nu e gratuit, se face cu mari sacrificii.

Șezătorile cu copii.

Tovărășiile și Muzeele școlare, ca stimulente la înfăptuirea școlii active.

3.

de Raica Ioan Inv. dir.

Șezătoarea școlară, ceasul sorocit pentru povești ferme-cătoare.

Nu cred că se va plânge cineva că n'are material acum când atâtea publicații apor chiar în scopul de-a umplea golul simțit de atâtea vreme, formarea gustului de cetit la copii.

Tovărășiile școlare. Tot așa de importantă este chestiunea „Tovărășiilor școlare” ca mijloc de educație al școlii active. Școală activă este cea mai aproape de sufletul copilului.

Cunoașterea datoriilor cetățenești este una din grijile de căpetenie. Acest scop nu se poate atinge prin memorizarea obo-sitoare a unor texte greoaie de legi, și a unor datorii stereotipe, ci prin exemple concrete din viața socială.

Învățământul practic cetățenesc se va desvolta, organizându-se în viața școlară deosebite instituțiuni, cari să înfățișeze în mic, icoana organizațiilor din societatea mare.

Aceste instituțiuni se vor conduce de elevi, după normele corporațiilor și întocmirilor de stat. Numai așa elevii vor fi puși în situația de-a face eforturi și-a primi o educație prin de-prindere în senzul școlii active.

Școlarii vor fi puși să le administreze singuri să judece, ză facă unele lucrări în interesul tuturor, obișnuindu-i de mici cu simțul responsabilității personale, pentru conducerea națională în viață.

Tovărășiile școlare sunt mijlocul cel mai eficarce pentru pre-gătirea solidarității sociale.

Pentru a desvolta sentimentul solidarității, care face pe om să se gândească la alții mai mult chiar decât la el, trebuie să întovărășim pe copii în societăți, în care să învețe a se gândi unii la alții, în societăți în care înflăcărat să se ajute și să se sacrifice.

Școala care a trezit și a împlinit această asociație a copiiilor pentru ajutor și sacrificii reciproce devine, după vorba lui Victor Hugo, un sanctuar al vieții sociale, iar învățătorul un sculptor serios, care modelează cu grijă și cu artă societatea viitoare.

În orice școală din lume, copilul învață. Învățăturile însă de-ar fi cele mai frumoase virtuți de scriptură, rămân moarte dacă nu intră viu și agitat în practica vieții. Pentru aceasta e nevoie să-i deprindem pe copii cu exercițiul statornic al unor opere de asociație, cari vor pregăti prin practicarea lor în conș-tința fiecăruia, tăria societății viitoare.

Infrățirea dintre copii devine concretă prin solidarizarea lor în tovărășii școlare, bine organizate.

În aceste societăți școlare se preface în curaj, școlarul se educă social. Singură școala vie și adevărată e aceea care știe să creeze dintrânsa opere de educație socială pentru copii, societăți cari să pună în acțiune tot felul de virtuți; economie, iubire, sacrificiu și cultură.

Asociația e în instinctul nostru; iar omul e făcut pentru societate. Numai viețuirea împreună a oamenilor a ridicat lumea la înălțimea de gândire și de sentimente la care a ajuns azi. Civilizația a fost creată de societate. O asociație spune Kant, e o republică.

Pentru ca o țară să propășiască, să cere să aibă cât mai multe asociații cu scopuri nobile. Tovărășiile școlare sunt cel mai bun mijloc de-a cultiva în elevi în cadrele școlael activei imboldul ce copii îl au spre asociații.

Și făcând în școalele noastre primare o adevărată educație socială, am contribui la înfăptuirea unor probleme de ordin social, pe cari azi le simțim și suferim, dar mâine trebuiesc îndreptate.

În sfârșit cooperația este baza ori cărei societăți, iar tovărășiile școlare, actualmente fac în exență tocmai această educație.

Școala care n'are „Tovărășie școlară” mai ales la sate, s'a lipsit de un mijloc primordial, pentru promovarea educației sociale.

Muzeul școlar. Despre însemnătatea unui muzeu școlar nici nu mai incupe vorbă. Toată lumea școlară e convinsă. De ce nu este atunci muzeu la toate școalele?

Fiind-că e costisitor și se alcătuieste foarte greu, răspund unii, chiar înainte de-a încerca.

Această credință însă nu este întemeiată. Un muzeu școlar nu costă nici multe parale, și nu se alcătuieste nici greu.

Nu se cere decât oarecare bunăvoință și muncă pentru a face din școala de carte o școală activă.

Odovadă sunt muzeele întemeiate în multe părți de unii colegi.

Procedee pentru alcătuirea unui muzeu este foarte simplu. Învățătorul pune pe școlari să aducă ei înșiși materialul intuitiv și cel pentru colecții. Eu am colectat o bună parte de obiecte și material pentru un mic muzeu școlar. Cu cât am făcut până acum sunt foarte mulțumit. Să înțelege că mi-am fixat un program și mi-am alcătuit câteva liste de obiectele și materialul intuitiv pe care socoteam că-l pot colecta din comună sau confecționa singur. Listele mi le am alcătuit după ce am consultat tot ce-am găsit scris prin reviste și cărțile cari mi-am picat în mână.

Am făcut apel apoi la elevi pregătindu-i prin a le arăta însemnătatea muzeului școlar. În fiecare zi le spuneam ceva nou și căutam să-i însuflețesc. Observam apoi zilnic cum elevii se întreceau, care mai de care, să prezinte diferite obiecte, plante insecte, semințe, metale, ouă de paseri etc.

După-ce copiii au înțeles bine și-au format o deprindere și azi de câte ori găsesc ceva potrivit pentru muzeu dau fuga și mi-l aduc. Pentru ai încuraja și mai mult, caut să-i laud pentru această faptă chiar și când aduc or'un obiect ne-potrivit pentru muzeul școlar.

Toate obiectele cari compun muzeul școlar trebuiesc conservate și ordonate pentru a le putea folosi cu cât mai multă ușorință. În acest scop, e nevoie de câteva dulapuri. La școlile din comunele sărace, ele se pot păstra și pe stalaje, lucrate în atelierul școlii, până la venirea unor vremi mai bune.

Un învățător vrednic însă, întotdeauna va găsi mijloacele necesare. Mai e nevoie pentru păstrarea materialului de o mulțime de cutiute de carton și de sticlute, care nu costă decât o sumă bagatelă. Cutiutele pot fi lucrate tot de elevi.

Pentru utilizarea materialului din muzeu, cel mai practic mijloc cred a fi următorul:

Toate obiectele din muzeu să fie numerotate și trecute într'un registru special. În programa analitică a clasei în dreptul fiecărei lecții să se scrie numerele diferitelor obiecte din muzeu cari sunt în legătură cu subiectul ce dorim a trata.

De ex: avem de tratat lecția „Cărbuni de pământ“.

Ne uimăm în programă și presupunem că vom vedea scris, așa. Cărbuni de pământ. Nr. 72, 73 74. Ceiace înseamnă că în muzeul școlar avem material intuitiv în legătură cu lecția la numerele indicate la dreapta.

Trimitem un elev și le aduce.

Acest procedeu mai are încă o însemnătate; el atăță pe învățător să găsească mijlocul de-a avea material intuitiv, la cele mai multe, dacă nu la toate lecțiile din programe.

Tablourile istorice, religioase, modelele de desemn etc. vor fi deasemenea trecute în registru, pentru a fi utilizate fără nici-o greutate.

Din cele de mai sus se vede clar, cât de ușor se poate întemeia un frumos muzeu școlar. Trebuie să înțelegem odată, că el nu pretinde nici bani nici muncă istovitoare, ci o muncă treptată și foarte multă înțelegere și bunăvoință.

Așa s'au întemeiat mai toate muzeele școlare.

Cei ce-au început și-au făcut experiență, știu că e destul să începi alcătuirea unui muzeu școlar, pentru-ca elevii să nu-ți de-a pace până ce nu-l termini.

Încercarea a convins pe mulți.

Am consultat următoarele cărți și reviste: 1. Litteratura copiilor și șezătorile cu copii de Ap. D. Culea Edit. Fund. Cult. Pr. Carol. 2. Educația cetățenească a tinerimei de G. Kerschensteiner. 3. Colecția Rev. Gen. a inv.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Comitetul Școlar al jud. Alba.

Nr. 342—1927.

I.

Către comitetele școalelor primare de stat din județ.

Obiect: *Fixarea prețului zilei de muncă.*

Vă aducem la cunoștință, că pentru anul școlar 1927—28 am fixat prețul zilei de muncă ce se va lua de bază la aplicarea amenzilor școlare conform art. 27 din lege și art. 49 din regulament în modul următor: În toate comunele *din plasa Abrud* prețul zilei de muncă se fixează la 20 Lei, iar în celelalte comune din județ 40 lei.

Nr. 343—1927.

II.

Obiect: *Achilarea cotei de 15% către com. școl. județan*

Punem în vedere comitetelor școlare ca în termen de 15 zile să achite cota de 15% comitetului școlar județan pe anul curent. Asemenea cerem cu insistență să se achite și cotele restante.

Comitetele cari nu vor achita în termen se vor urmări.

Aiud la 11 Octomvrie 1927.

Prefect-Președinte:

Dr. Vancea.

Revizor-Șecretar:

M. Sasu.

Revizoratul școlar al județului Alba.

No. 2607—1927

În temeiul ordinului Onor. Minister Nr. 109.539—1927 vă facem cunoscut, că Ministerul aproba să se aducă mulțumiri D-ei *Lucreția Tănase*, conducătoare la grădina de copii, din Roșia Montană, pentru hărnicia și devotamentul cu care lucrează. Să se aplice amendă cu reținerea salariului pe 10 zile, învățătorului *Victor Crișan* dela Bucium Șasa, pentru rezultatul nul ce s'a constatat la școala de sub conducerea sa.

Revizor școlar *M. Sasu.*

În lipsa de spaț n-am putut comunica tabloul detașărilor și al suplînirilor. Va urma în numărul viitor.